

BYKRAFT 2027

ÅRSRAPPORT FOR 2022

HVA ER BYKRAFT

HVA ER BYKRAFT?

Gjennom ByKraft 2027 jobber iSarpsborg, Sarpsborg næringsforening (SNF) og Sarpsborg kommune med å skape et attraktivt bysentrum. Gjennom samarbeid skal det skapes en levende og mer spennende by, slik at Sarpsborg blir Norges mest attraktive by innen 2027!

Sarpsborg har som mål å utvikle bysentrum slik at 40 prosent av befolkningsveksten vil komme i sentrum. Det betyr at antall bosatte vil vokse fra 8 300 til 11 800 i 2031, noe som medfører at det er behov for 1 700 nye boenheter i sentrum.

Det skal også legges til rette for at bysentrum skal ta 40 prosent, eller 2 400 av arbeidsplassveksten i kommunen fram mot 2031. Dette er målsettinger i kommunens samfunnsplan.

BYUTVIKLINGEN SKAL BYGGE PÅ KOMMUNENS SENTRUMSPLAN MED FØLGENDE SYV PLANGREP:

1. Vi utvikler en kompakt by med gangavstand til dagligdagse gjøremål
2. Vi utvikler «sentrumstriangelet» som tyngdepunkt for handel, næring og kultur, med nytt, fremtidsrettet stasjonsområde som motor
3. Vi bygger den moderne byen på historisk identitet
4. Vi tilrettelegger for urban bebyggelse
5. Vi tilrettelegger for fleksibel kvartalsutbygging
6. Vi styrker offentlige byrom
7. Vi styrker byens attraktivitet ved å sette miljøvennlig transport i fokus

AKTIVITET I 2022

I årsrapporten redegjøres kort for aktivitetene i Bykraft i 2022. Det rapporteres på aktivitetene fra handlingsplanen 2022. I tillegg informeres det om fjorårets trender og utvikling i sentrum.

Det har blitt avholdt jevnlig arbeidsmøter mellom Sarpsborg kommune, iSarpsborg og Sarpsborg næringsforening. I tillegg har det blitt avholdt fire Bykraftmøter, et hvert kvartal, i 2022.

DELTAGERE PÅ BYKRAFTMØTENE I 2022:

- Sindre Martinsen-Evje (Sarpsborg kommune, ordfører og leder)
- Henriette Holt Gausdal (varaordfører)
- Desire Helen Craggs (leder for utvalg miljø og teknikk)
- Tor-Egil Brusevold (leder for utvalg for plansaker)
- Therese Thorbjørnsen (leder for utvalg kultur)
- Tone Horvei Bredal (styreleder Sarpsborg næringsforening)
- Mariann Karlsen (daglig leder Sarpsborg næringsforening)
- Bente Jæger (daglig leder iSarpsborg)
- Lotte Larsen (iSarpsborg)
- Turid Stubø Johnsen (kommunedirektør)
- Sandra Widlund (iSarpsborg)
- Sigmund Vister (direktør samfunn)
- Hasse Ekman (direktør teknisk)
- Maren Lunde (kommunikasjonsrådgiver)
- Laila Vestby (programleder byutvikling)
- Elise Enoksen Moen (rådgiver byutvikling)
- Thomas Engh (rådgiver næring)

I tillegg deltok ansvarlige for prosjekter etter behov.

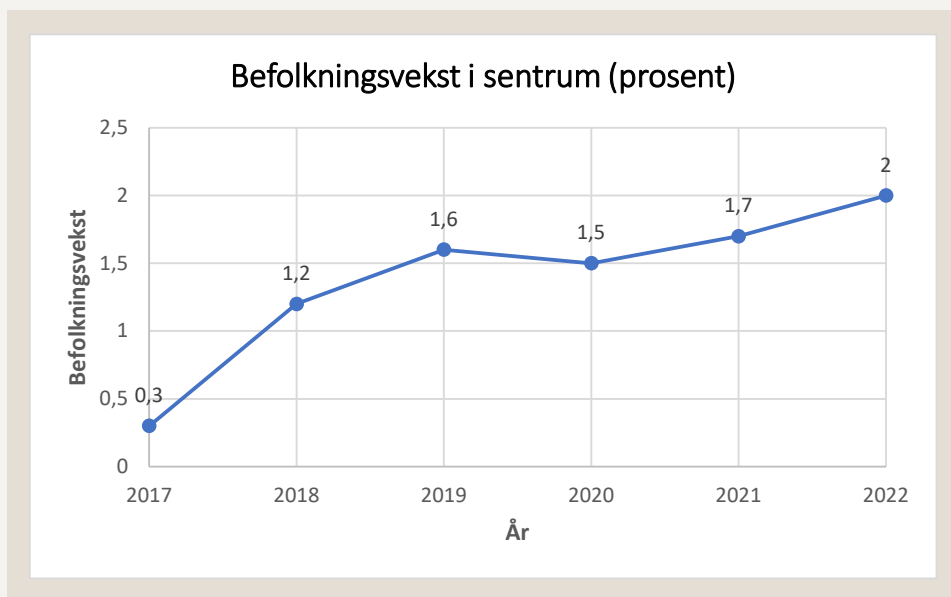

UTVIKLING

BEFOLKNINGSUTVIKLING I SENTRUM

Sarpsborg kommune vokser stadig. Det er et mål om at Sarpsborg kommune skal vokse med 1,2% innbyggere i året. I 2022 vokste Sarpsborg med ca. 1,5% som tilsvarer 856 innbyggere.

Det er et mål om at 40% av befolkningsveksten i Sarpsborg skal skje innenfor sentrumsplanområdet. I 2022 har innbyggertallet i sentrum vokst med ca. 2,0% som tilsvarer 183 innbyggere. Dette utgjør ca. 21,5% av den totale økningen, som betyr at innbyggerveksten i sentrum er noe lavere enn målsettingen på 40%.

NÆRINGSUTVIKLING I SENTRUM

Det er et mål om at Sarpsborg kommune skal vokse med 1,5% ansatte i året. I 2022 hadde Sarpsborg en økning på ca. 1,5% i antall arbeidsplasser, som tilsvarer 29 080 arbeidsplasser. Dette er innenfor målet.

Det er et mål om at 40% av nye arbeidsplasser, som utgjør 2 400 arbeidsplasser fram mot 2031, skal skje innenfor sentrumsplanområdet. Vi har de tidligere årene ikke hatt tilgjengelige tall for antall arbeidsplasser i sentrum, og kan derfor ikke vise utviklingen sammenlignet med foregående år.

I 2022 har vi tall som viser ansatte i Sarpsborg sentrum, med unntak av arbeidsplassene til Sarpsborg kommune, Viken fylkeskommune og Østfoldmuséene. Disse tallene viser at vi har 5 600 arbeidsplasser (per 1. februar 2023). Dette tallet vil hentes ut også for de neste årene, slik at vi kan vise utviklingen i arbeidsplasser i sentrum.

UTVIKLING

BESØKSTALL I SENTRUM

FAKTA/STATISTIKK

Antall besøkende i sentrum har gått ned med 6% fra 2021 til 2022. Besøkstillene er basert på 10 tellere/noder som er fordelt rundt i sentrum.

- Snitt besøkende per dag i sentrum 2021: 7 362
- Snitt besøkende per dag i sentrum 2022: 6 936

Det var størst nedgang i februar 2022 (ca. 20%). Månedene mars og august hadde en økning i besøkstill fra 2021 til 2022 (ca. 10%).

Besøkstillene er fordelt på soner som viser hvor folk beveger seg (her kan samme person bli telt 1-2 ganger i løpet av en dag). Det er flest folk som har oppholdt seg på Torget. Det er færrest som har oppholdt seg ved Sarpsborg Kino, Glengsgata/Pellygata og Glengsgata/Kirkegata.

[Se egen rapport over besøkstill i sentrum her.](#)

Soner	2019	2020	2021	2022
Torget	21%	25%	27%	27%
St. Marie gate - nedre del	9%	20%	20%	21%
St. Marie gate - øvre del	15%	15%	13%	11%
St. Marie gate hele	28%	26%	24%	24%
Jenbanegate /Sarpsborg Kino	10%	3%	3%	5%
Glengsgata/Kirkegata	8%	4%	7%	7%
Glengsgata/Pellygata	8%	6%	6%	6%

OPPSUMMERING OG TRENDER

Man ser de samme trendene i Sarpsborg sentrum som i andre tilsvarende byer.

Flere kunder handler mer på nett, og søker via nettsider på hva de skal kjøpe før de besøker de fysiske butikkene i sentrum. Dette medfører også at besøkende oppholder seg kortere tid i sentrum per besøk. Ifølge NHO er det spesielt fire trender som påvirker handlemønsteret i Sarpsborg:

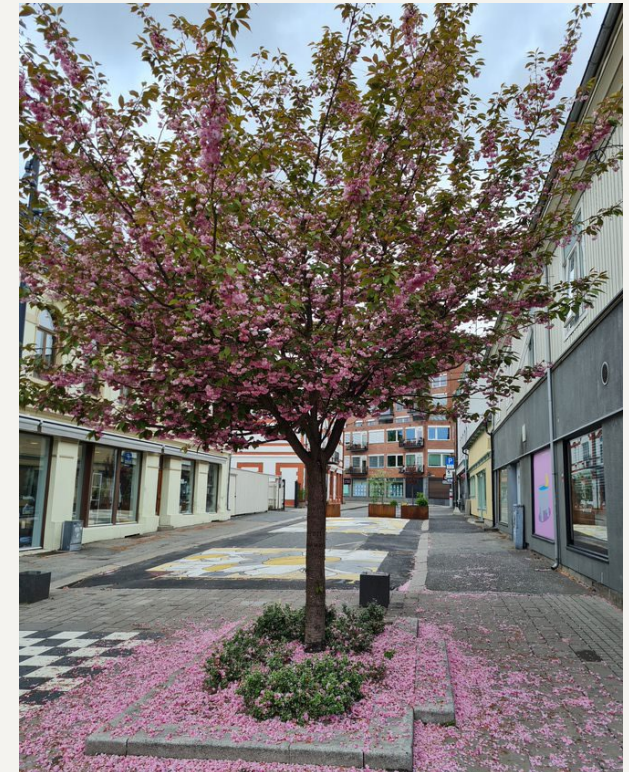
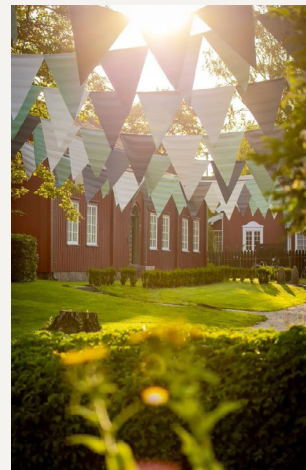
- 1. Økt fokus på miljø og bærekraft:** Dette medfører blant annet fokus på gjenbruk og økt behov for håndverkstjenester.
- 2. Bransje og kanalglidning:** Dette medfører blant annet at netthandelen øker. Flere starter også let og søk på nett, før de kjøper varen i fysisk butikk. Netthandel er derfor viktig for å drive trafikk til fysiske butikker. Grensehandel påvirker også handlemønsteret.
- 3. Kundeadferd:** Mer hjemmekontor medfører flere lokale kunder i nær-området.
- 4. Butikkens rolle:** Det utvikles nye distribusjonsløsninger, som blir viktig for netthandelen. F.eks. "klikk og hent", hjemlevering o.l.

Det har blitt sett på et måltall for hvor ofte innbyggerne i Sarpsborg besøker sentrum i snitt per måned, for å ha et sammenligningsgrunnlag mot andre kommuner og byer. Det var i snitt 210 000 besøkende per måned i 2022. Delt på 59 038 innbyggere i kommunen (per 31.12.22) blir dette måltallet på 3,6. Ifølge IMAS Group AS ligger dette tallet på mellom 3,1-3,6 for lignende steder i Norge.

LYSSETTING OG PYNTING AV SENTRUM I SOMMER

Et lyst og trivelig sentrum er av stor betydning for at det skal oppleves som attraktivt og livlig. i Sarpborg og Sarpsborg kommune har jobbet aktivt med lyssetting og pynting av gater, parker og byrom gjennom hele året. Områder som har blitt lyssatt og pyntet i sommerhalvåret er blant annet gågata, Nils Hønsvalds gate, Glengsgata, Kirkeparken, Borgarsyssel, mm.

Sentrum pyntes med vimpler i sommermåneder som symboliserer at vi har en levende by. Det jobbes også aktivt med beplantning for å øke attraktiviteten.

LYSSETTING OG PYNTING AV SENTRUM I VINTER

i Sarpsborg og Sarpsborg kommune har jobbet aktivt med lyssetting av sentrum, også i vinterhalvåret, for å gjøre byrom, parker og gater triveligere i en ellers mørk periode med lite sollys. Det ble også satt opp juletre og julepynt i flere områder.

Områder som ble lyssatt og pyntet er blant annet gågata, Kirkeparken, Kulåsparken, Torget, og St. Marie plass.

PROSJEKTER OG AKTIVITETER

NYTT BIBLIOTEK

Bibliotek skal rehabiliteres og utvides med nye lokaler. Det nye biblioteket skal være en møteplass for byens befolkning. Bygget skal være fleksibelt og tilrettelagt for formidling, opplæring og samarbeid. Det settes også av arealer til kafé.

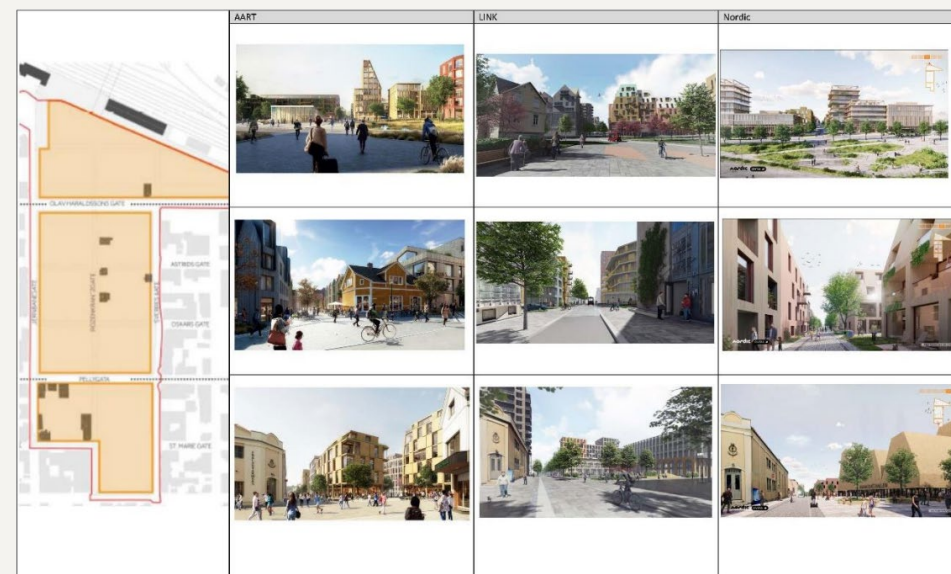

Detaljreguleringsplan for nytt bibliotek ble ferdigstilt og vedtatt i bystyret 3. mars 2022. Byggearbeidene startet opp i august 2022. Det planlegges åpning av det nye biblioteket innen utgangen av 2023.

ROSENKRANTZ GATE OG NYTT REISETORG

Rosenkrantz gate skal utvikles som strøkgate og ny hovedadkomst til stasjonen, med et nytt og fremtidsrettet reisetorg ved stasjonsområdet. Det ble utarbeidet en politisk sak i 2022 om anbefalinger for videre arbeider (vedtatt 10. mars 2022 i formannskapet). Etter dette ble det utarbeidet konkurransegrunnlag og utlyst en åpen anbudskonkurranse for å innhente konsulent til å utarbeide detaljreguleringsplanen.

I 2023 vil planarbeidet starte opp med utgangspunkt i mulighetsstudiet fra 2020, sentrumsplanen, kommunedelplan for InterCity og fv. 118, samt anbefalinger fra vedtak i formannskapet fra 10. mars 2022.

PROSJEKTER OG AKTIVITETER

OMRÅDESATSNING ØSTRE BYDEL

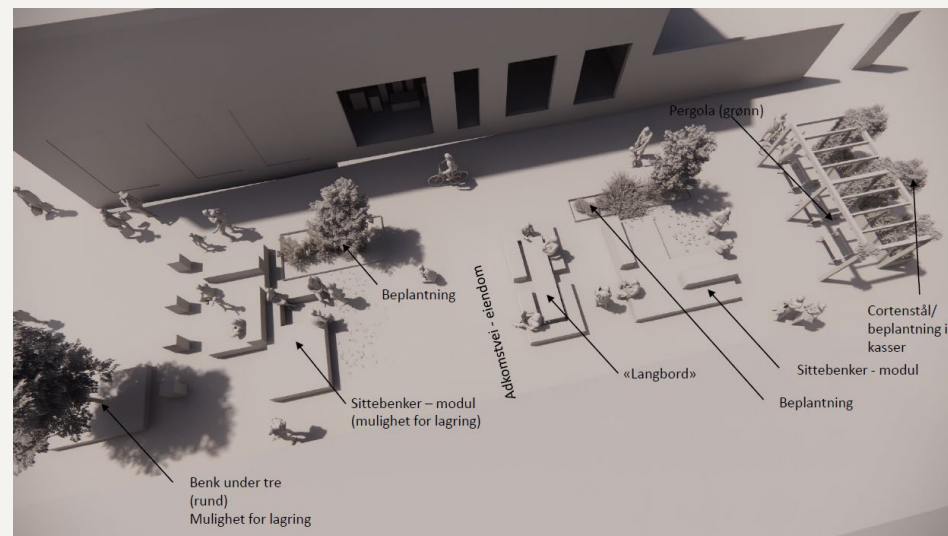

Formålet er å bedre levekårene, utvikle bydelen og gi varige positive endringer. Arbeidet følger oppdraget i Sarpsborg kommunes samfunnsplan 2018-2030 med mål om å utvikle Sarpsborg til et attraktivt sted å bo, jobbe og oppleve i et bærekraftperspektiv.

I 2022 ble det utarbeidet grunnlag for videre arbeider og prosjektorganisasjonen ble rigget. Det ble gjennomført flere medvirkningsmøter for å innhente innspill, dele kunnskap og utveksle erfaringer. Kommunen deltok også i nettverk for områdesatsninger. Våren 2022 ble kunnskapsgrunnlaget ferdigstilt, og høsten 2022 ble programbeskrivelse og handlingsprogram for 2023 vedtatt. Programbeskrivelsen inneholder formål, innsatsområder, delmål, organisering, finansiering og årshjul for arbeidet. Handlingsprogrammet gir en oversikt over hvilke tiltak og prosjekter som skal jobbes med i 2023.

NILS HØNSVALDSGATE

Nils Hønsvaldsgates nordre del skal opparbeides som gågate tilsvarende som søndre del. Målet er å skape et godt gatemiljø hvor myke trafikanter prioriteres. Frem til byggestart har gaten blitt omgjort midlertid til en gågate, og det har blitt satt ut sittegrupper, potter, mm. for å skape et attraktivt midlertidig byrom. I 2022 er det utført prosjektering og utarbeidet konkurransegrunnlag til åpen anbudskonkurranse for gjennomføring av byggearbeidene. Gaten opparbeides samtidig med Pellygata. Planlagt oppstart av byggearbeider er våren 2023.

PROSJEKTER OG AKTIVITETER

PELLYGATA

Pellygata skal oppgraderes fra Torggata i vest til krysset med Sverdrups gate/Håkons gate i øst. Oppgraderingen skal bidra til å bedre forhold for gående, syklende og beboere i området, med fokus på beplantning og oppholds-arealer.

I 2022 er det utført prosjektering og utarbeidet konkurransegrunnlag til åpen anbudskonkurranse for gjennomføring av byggearbeidene. Planlagt oppstart av byggearbeider er våren 2023.

LEVENDE LOKALER I SENTRUM

Målet med prosjektet er økt etablering i sentrum – færre tomme lokaler, økt aktivitet, og nye etableringer i sentrum. Dette skal bidra til å øke attraktiviteten, verdiskapning og arbeidsplasser i sentrum, og bidra til positivt omdømme.

Følgende aktiviteter er utført i 2022:

- Kommunikasjon av relevant fakta og statistikk.
- Møteplasser, seminarer og samtaler om oppdatert og relevant informasjon om markedsaktiviteter og Sarpsborg i utvikling.
- Bilder og film for å skape engasjement om tilbudet som finnes i sentrum, og for å tiltrekke besøkende og nye drivere.
- Oppsøkende og proaktivt arbeid, og samarbeid med gårdeiere for å finne nye drivere til sentrum.
- Vertskap for bedrifter som vil etablere seg i sentrum.
- Midlertidig dekor i vinduer i tomme lokaler i samarbeid med gårdeiere, drivere og Sarpsborgfestivalen.

Gjennom prosjektet levende lokaler er målet om 10 nyetableringer i 2022 nådd.

Prosjektet bidrar til at iSarpsborg kan være et godt vertskap for nye drivere, og gir mulighet til å jobbe kontinuerlig med å oppsøke nye drivere, pleie nye og etablerte drivere, og skape et attraktivt sentrum.

PROSJEKTER OG AKTIVITETER

TORGET

Torget skal tas i bruk som et attraktivt byrom. På sommeren ble det som foregående år etablert minigolf som et midlertidig aktivitetstilbud. Det ble også etablert en iskiosk på sommerhalvåret. Torget brukes i tillegg til torghandel, underholdning og andre aktiviteter.

INFOPYLONER

I 2022 ble det utarbeidet skisser for mulig utforming av informasjonspyloner. Hensikten med pylonene er å gi informasjon til innbyggerne om utviklingsprosjekter i sentrum. Det jobbes videre med å utarbeide og ferdigstille disse i 2023.

SKILTING AV SYKKELRUTER

Kommunen jobber med å skilte sykkelrutene i hovedsykkelplanen. Dette inkluderer sykkelruter både innenfor og utenfor sentrum. I 2022 ble tre av fire delstrekninger skiltet, og skilting av hovedsykkelruter i sentrum ble ferdigstilt. Ferdigstillelse av siste delstrekning planlegges våren 2023.

HENVISNINGSSKILT TIL PARKERINGSPLASSER

Kommunen har satt opp skilt som henviser til de ulike type parkeringsplassene i sentrum. Arbeidet ble ferdigstilt i 2022. Det ble satt opp skilt i krysset mellom Glengsgate x Kirkegata, Kirkegata x Sverres gate, Korsgata x Roald Amundsens gate og St. Nikolas gate x Rosenkrantz gate.

PROSJEKTER OG AKTIVITETER

MARKEDSAKTIVITETER

Det jobbes med markedsaktiviteter som skal bidra til byliv gjennom hele året. I 2022 ble avholdt flere arrangementer gjennom hele året som for eksempel Kjærlighetsuka, Turist i egen by, Glade maidager, SMAK-festival, Olavsdagene, Vikingmarked, Tour of Norway, Hallo-venn, Julemarked, mm.

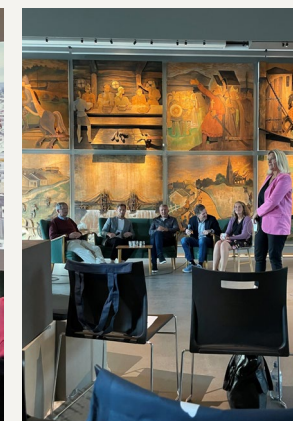
[Se full oversikt over alle aktiviteter her.](#)

BYUTVIKLINGSKONFERANSE

Bykraft arrangerte byutviklingskonferanse 2. juni 2022, hvor følgende sto på agendaen:

- Foredrag av Skiens ordfører Hedda Foss Five: Skien er kåret til Norges mest attraktive by i 2021. Hva har de gjort og hva kan Sarpsborg lære av dem.
- Foredrag av Per Jæger fra Boligprodusentene: Er Sarpsborg på rett vei?
- Paneldebatt

1. november arrangerte Bykraft også en kompetansehevingskveld for næringsdrivende i sentrum, med hensikt om å forklare prosen og rammer for nyetableringer i sentrum- steg for steg.

AVKLARE MOBILITETSHUS

I 2022 ble det startet en sak for å avklare videre arbeider for mobilitetshus i sentrum. Hensikten er å utarbeide forslag til konsept og lokalisering rettet mot handlende og besøkende i sentrum med lengre besøk, samt utrede finansiering av dette. Saken skal gjennomføres i 2023.

PROSJEKTER OG AKTIVITETER SOM ER UTSATT

SKULPTURSTI KULÅS

Syv skulpturer skal danne en skulptursti i Kulås. Dette skal være en levende sti med midlertidig kunst. Fem skulpturer er på plass; Dronning Astrid, Ett møte, Skogsarbeider (midlertidig), Torgkoner og Aries. De to siste skulpturene som ble planlagt utplassert i 2022 er utsatt til 2023.

SØKNADSSAMARBEID

Kommunen, iSarpsborg og Sarpsborg næringsforening ønsker å se på muligheter for tilskudd i byutviklingsprosjekter gjennom et søknads-samarbeid. Arbeidet ble ikke utført i 2022, men planlegges videreført til 2023.

SYKKELPARKERING

Kommunen jobber kontinuerlig med oppgradering og etablering av sykkel-parkeringsplasser. Det ble ikke utført prosjekter i sentrum i 2022.

ASBJØRN HALVORSEN Plass

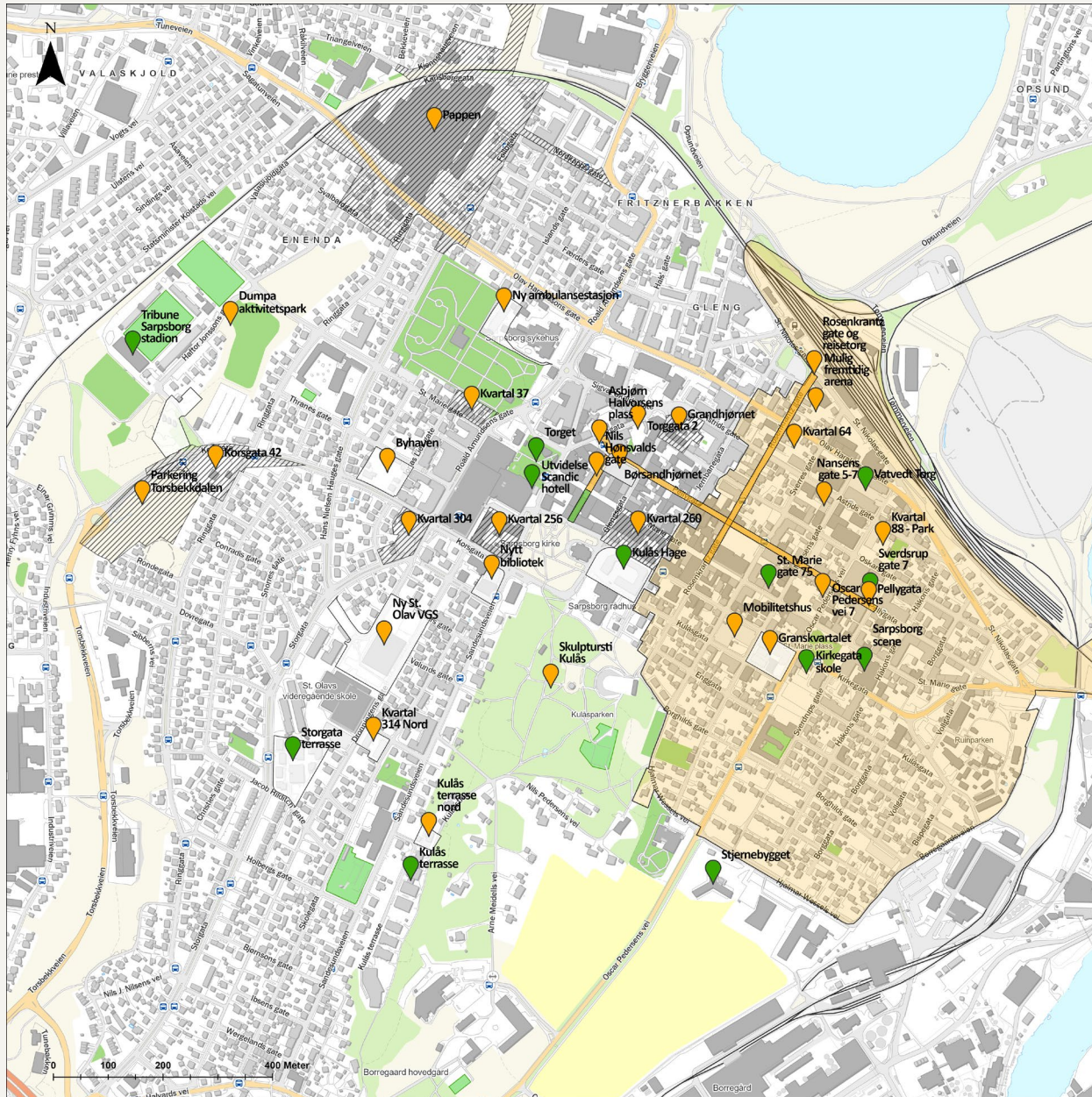
Det ble i 2018 vedtatt å innplassere en skulptur av Asbjørn Halvorsen på Haralds plass, og endre navnet til Asbjørn Halvorsen plass. Plassen skulle samtidig rustes opp i forbindelse med arbeidene med Pellygata. Da oppgradering av Pellygata ble utsatt, ble også dette prosjektet utsatt.

KOSTNADER 2022

Nedenfor vises kostnader som har påløpt for prosjektene og aktiviteter som har pågått i 2022:

Prosjekter/aktiviteter	Kostnader (overslag)
Nytt bibliotek	41 642 000
Planlegging av Rosenkrantz gate og nytt reisetorg	597 000
Områdesatsning Østre bydel	1 516 000
Nils Hønsvaldsgate	170 000
Pellygata	1 375 000
Infopyloner	0
Torget	0
Levende lokaler i sentrum	302 000
Skilting av sykkelruter	1 200 0000
Hensvisningskilt til parkeringsplasser	Innenfor driftsramme
Skulptursti Kulås	0
Sykkelparkering i sentrum	0
Asbjørn Halvorsen plass	0
Lyssetting og pynting av sentrum	Innenfor driftsramme
Byseminarer	Innenfor driftsramme
Sum	46 802 000

OVERSIKT OVER PROSJEKTER I SENTRUM 2017-2022

OM KARTET

Kartet til venstre viser en oversikt over prosjekter i sentrum fra 2017 da Bykraftsamarbeidet ble opprettet, frem til og med 2022.

Kartet viser både Bykraftprosjekter, offentlige prosjekter og private prosjekter. Det viser både mindre prosjekter, byggesaker og større reguleringsplaner. Det viser ulike type prosjekter i form av både boligprosjekter, samferdselsprosjekter og andre byutviklingstiltak.

Prosjektene som vises som oransje i kartet er fremtidige prosjekter eller igangsatte prosjekter under arbeid. Prosjektene som vises som grønne i kartet er ferdigstilte prosjekter.

TEGNFORKLARING

- Vedtatte reguleringsplaner 2017-2022
- Igangsatte reguleringsplaner 2017-2022
- Områdesatning Østre bydel
- Utvikling av gater- Bygd
- Utvikling av gater- Igangsatt/fremtidige prosjekter

Prosjekter i sentrum 2017-2022

- Bygd
- Igangsatte/fremtidige prosjekter